

Länsstyrelsen
Kalmar län

Pressmeddelande

Ängshöken på Öland får fortsatt stöd!

Fågelskydd och moderna lantbruksmetoder förenas i ett nytt projekt. Från Jordbruksverket kommer 2 750 000 kronor för att vidareutveckla metoder och teknik så att antalet ängshökar och andra hotade markhäckande fåglar kan öka, samtidigt som vi minimerar störningen för lantbruket.

Jordbruksverket har beviljat vår ansökan om stöd för projektet ”Biologisk mångfald i åkermark på Öland” till och med 2027. Det är ett samverkansprojekt där länsstyrelsen tillsammans med LRF, Linneuniversitetet och BirdLife Sverige ska arbeta för att bevara markhäckande fåglar.

- Vi får 2 750 000 kronor för att vidareutveckla metoder och teknik som kan underlätta för lantbrukare att minska skador och störning av fåglar som häckar i åkermark, speciellt vall. Syftet är att färre djur ska dö i samband med skörd samtidigt som vi minimerar störningen för lantbruket, berättar Susanne Forslund, koordinator för hotade arter på Länsstyrelsen Kalmar län. Med hjälp av ny teknik, såsom drönare, värmekameror och GPS, vill vi underlätta arbetet för lantbrukare när vallen ska slå så att markhäckande fåglar och däggdjur som söker skydd i åkermark inte blir överkörda av jordbruksredskap.

Stödet ges från den strategiska planen 2023–2027 och finansieras delvis av pengar från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.

För ytterligare information

Susanne Forslund, koordinator för hotade arter på Länsstyrelsen Kalmar län.

Telefon: 010-223 85 54

E-post: susanne.forslund@lansstyrelsen.se

Mia Ericsson, BirdLife Sverige,

Telefon: 073-377 48 19

E-post: mia.ericsson@birdlife.se

Roger Gustafsson, ordförande LRF

Telefon: 073-978 63 77

E-post: sydost@lrf.se

Bakgrund

Under de senaste århundradena har människan odlat upp alltmer av jordens landyta. Detta har varit positivt för många arter som trivs i öppna och störda landskap och stora ytor lämplig livsmiljö har skapats. En intensifiering och teknisk utveckling under de senaste 50 åren har dock gjort att många jordbruksfåglar har gått tillbaka kraftigt i antal, missgynnade av förändringar och intensifiering av brukningsmetoder. Ett flertal markhäckande fågelarter får sina bon förstörda i samband med vårbruket. Speciellt utsatta är de fåglar som lagt ägg och ruvar när första vallskörden tas i slutet av maj.

Sett från lantbrukarens perspektiv innebär häckning av fåglar i åkermarker en störning, ett merarbete och försening av arbetet eftersom hänsyn måste visas till arterna. Det är inte heller ovanligt att rådjurskid gömmer sig i åkermark och blir överkörda. Den döda djurkroppen medför produktionsbortfall då en viss mängd av skörden måste kasseras.

En fågelart som är extra utsatt är ängshöken (*Circus pygargus*), som numer främst häckar i åkermark på Öland. Ängshöken är i nuläget helt beroende av skyddsinsatser som utförts inom ramen för länsstyrelsen åtgärdsprogram (ÅGP) för ängshök och den stora mängd ideellt arbete som skett inom det gemensamma ängshöksprojektet. Skyddet av ängshökshäckningar på Öland kräver betydande insatser och resurser från volontärer, ideella föreningar och länsstyrelse. Skyddet av ängshökarna innebär bland annat stängsling av bon i åkermarken, vilket i sin tur leder till en störning och fördyrning för lantbrukaren som förlorar en del av sin skörd och måste anpassa sin planering och skörd efter häckningarna.

Ängshöken är en markhäckande rovfågel. Dess utbredningsområde sträcker sig från västra Europa till Centralasien. De flesta övervintrar i Afrika söder om Sahara medan de östligaste populationerna övervintrar i Indien. I dess naturliga miljö häckar och jagar ängshöken i öppna landskap på hedar, grässlätter, i buskmarker eller i igenväxande våtmarker. Boet, som är mycket enkelt jämfört med de flesta rovfåglares, placeras i medelhög (30 – 60 cm) och tät vegetation.

På Öland häckade ängshöken fram till 2012 mestadels i agmyr och tokbuskmark på Stora Alvaret. Någon gång efter 2012 valde plötsligt större delen att överge dessa biotoper för att i stället häcka i åkermark, främst i luservvallar, vilket gjorde att häckningarna riskerade att spolieras vid skörd. Sedan 2013 pågår ett intensivt arbete där åkermarkshäckande ängshök skyddas genom att boplatsen stakas ut och en ruta runt boplatsen lämnas orörd vid skörd. Efter skörd sätts ett elstängsel upp runt boet för att skydda ungar och ägg från markpredatorer.